

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GÜVENLİK KONSEYİ YAPTIRIM KOMİTELERİ

KONGO DEMOKRATİK CUMHURİYETİ İLE İLGİLİ BMGK YAPTIRIMLARI VE DÜZENLEMELERİ

BMGK'nin 28 Temmuz 2003 tarihli oturumunda kabul edilen 1493 (2003) sayılı Karar'ın 20. Paragrafı ile, Kongo Demokratik Cumhuriyeti (KDC) dahil tüm Devletlerin, 12 aylık bir süre için, Kuzey ve Güney Kivu ve Ituri'de faal yabancı ve Kongolu silahlı grup ve militanlara karşı silah ambargosu uygulamaları kararlaştırılmıştır(Karar'ın 21'nci paragrafı ile BM KDC Misyonu MONUC ve KDC Ulusal Ordusu ve polis güçleri ile, BM Genel Sekreterine Özel Temsilcisi vasıtasıyla önceden bildirilecek insani ve koruma amaçlı öldürücü olmayan askeri ekipmanlar ve bu mahiyetteki teknik yardım ve eğitim faaliyetleri ambargo kapsamı dışında tutulmuştur).

Ancak bugüne kadar alınan muhtelif BM Kararları ile, KDC'ye uygulanan yaptırımların kapsamı genişletilmiştir.

Bu çerçevede BMGK'nin 31 Mart 2008 tarihli oturumunda kabul edilen 1807 (2008) sayılı Karar ile;

- Tüm Devletlerin, 31 Aralık 2008 tarihinde sona erecek ek süre boyunca, kendi topraklarından veya kendi vatandaşları tarafından ya da kendi ülkelerine kayıtlı hava taşımacılığı araçları veya kendi bayraklarını taşıyan gemiler kullanılarak, KDC topraklarında faaliyette bulunan kişilere ve hükümet dışı birimlere silah ve bağlantılı malzeme tedariki, satışı veya transferi ile, finansman ve mali yardım dahil olmak üzere, askeri mahiyetteki her türlü yardım ve danışma ya da eğitim hizmetinin sağlanmasını engellemek için her türlü tedbiri alacakları (1'nci paragraf),
- 1493 (2003) sayılı Karar'ın 20'nci ve 1596 (2005) sayılı Karar'ın 1'nci paragrafı ile konulmuş ve 1807 (2008) sayılı Karar'ın 1'nci paragrafı ile yenilenmiş tedbirlerin (silah ambargosu), bundan böyle KDC Hükümeti'ne silah ve bağlantılı malzemeler tedariki, satılması ya da transferi ile, KDC Hükümeti'ne yönelik askeri mahiyetteki her türlü yardım ve danışma ya da eğitim hizmetlerine uygulanmayacağı (2'nci paragraf),
- Münhasıran KDC'deki BM Misyonu MONUC'un kullanımına yönelik silah ve bağlantılı malzeme, eğitim ve teknik yardımların; BM personeli, medya temsilcileri ve insani yardım veya kalkınma yardımları personeli tarafından sadece kendi kullanımları için KDC'ye geçici olarak ithal edilen, kurşun geçirmez yelek ve askeri miğfer dahil koruyucu elbiselerin; Yaptırımlar Komitesi'ne önceden bildirimde bulunulacak, münhasıran insani ya da koruma amaçlı öldürücü olmayan diğer askeri malzemenin ve teknik ve eğitim yardımının bundan böyle 1'nci paragrafta belirtilen tedbirlerin (ambargo) kapsamı dışında tutulacağı (paragraf 3),

- 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren ek süre boyunca, KDC'deki BM Misyonu MONUC'un kullanımına yönelik silah ve bağlantılı malzeme, eğitim ve teknik yardımların; BM personeli, medya temsilcileri ve insani yardım veya kalkınma yardımları personeli tarafından sadece kendi kullanımları için KDC'ye geçici olarak ithal edilen, kurşun geçirmez yelek ve askeri miğfer dahil koruyucu elbiseler hariç olmak üzere, tüm Devletlerin, KDC'ye yönelik tüm silah ve bağlantılı malzeme gönderimlerinin ve ülkedeki askeri faaliyetlerin sürdürülmesi ile ilgili tüm yardım ve danışmanlık ve eğitim hizmetlerinin Yaptırımlar Komitesi'ne, bildirimler son kullanıcı, gönderim tarihi ve güzergah dahil olmak üzere gerekli her türlü bilgiyi içerecek şekilde bildirilmesi (paragraf 5),
- Bölgedeki tüm Hükümetlerin ve özellikle KDC ve Ituri ve Kivus'a komşu ülke Hükümetlerinin, hava taşıtlarının bölgede Şikago Uluslararası Sivil Havacılık sözleşmesine uygun bir şekilde faaliyette bulunmalarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almaları, ülkelerinde anılan sözleşmeye aykırı havacılık işletmelerini derhal yasaklamaları ve ulusal topraklarındaki sivil ve askeri havaalanlarının silah ambargosu ile bağdaşmayan bir biçimde kullanılmasına izin vermemeleri (paragraf 6),
- Bölge Hükümetlerinin kendi topraklarından KDC'ye ve KDC'den kendi topraklarına yapılan uçuşlarla ilgili her türlü kaydı Yaptırımlar Komitesi ve Eksperler Grubunun incelemesine açık tutmaları gerektiği (paragraf 7),
- KDC Hükümeti ile Ituri ve Kivus'a komşu Devletlerin Hükümetlerinin, 31.12.2008'de sona eren ek bir süre için, gümrük kontrollerini artırmaları ve topraklarında hiçbir ulaşım aracının silah ambargosu ihlali amacıyla kullanılmamasını sağlamaları ve Yaptırımlar Komitesi'ne ihlaller hakkında bilgi vermeleri(paragraf 8),
- Tüm Devletlerin Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş kişilerin kendi topraklarına girmelerini ya da transit geçmelerini engellemek için gerekli tedbirleri almaları (paragraf 9),
- Yaptırımlar Komitesi tarafından önceden insani ve dini vecibeler nedeniyle yapılacağı belirlenen seyahatler ile, Yaptırımlar Komitesi'nin barış, bölge istikrarı, KDC'de ulusal uzlaşının sağlanması gibi BMGK Kararlarının amaçlarının gerçekleştirilmesini kolaylaştıracağını değerlendirdiği istisnai durumlarda 9'ncu paragrafta öngörülen tedbirlerin uygulanmaması (paragraf 10),
- Tüm Devletlerin, 1'nci paragrafta öngörülen tedbirlerin uygulama süresi boyunca, Yaptırımlar Komitesi'nin belirleyeceği kişi veya oluşumların sahibi oldukları ya da doğrudan veya dolaylı kontrolünde olan ve kendi ülkelerinde bulunan mali fon, diğer mali varlık ve ekonomik kaynakları Karar'ın kabulü tarihinden itibaren derhal dondurmaları ve vatandaşlarının ya da ülkelerinde

yaşayan herhangi birinin bu kişi ve birimlerin kullanımına mali fon, diğer mali varlık veya ekonomik kaynak sunmamalarını gözetmeleri gerektiği (paragraf 11) kararlaştırılmıştır. Ayrıca, 12'nci paragrafla, 11'nci paragrafta öngörülen tedbirlerin aşağıdaki durumlarda uygulanmaması kararlaştırılmıştır:

- a. olağan harcamaları karşılamak, özellikle yiyecek, kira veya ipotek borçlarının aylık ödemeleri, ilaç ve tıbbi masraflar, vergiler, sigorta primleri, belediye hizmetleri harcını karşılamak ya da uygun ekspertiz ücretinin ödenmesi ve hizmetinden yararlanan hukukçular tarafından yapılan masrafların ya da bağlı masraf veya komisyonların tazmini, ulusal mevzuata uygun olarak sermaye yatırımı, dondurulmuş diğer mali varlıklar ya da ekonomik kaynaklarla ilgili işlemler için gerekli olduğu belirlenen ve bu amaçla kullanılmasına izin verilmesi niyeti, Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilen ve anılan Komite'nin bildirim tarihini takip eden 4 iş günü içinde aksi yönde karar almadığı mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
- b. Yaptırımlar Komitesi'ni Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla haberdar etmek ve Komite'nin onayı alınmak koşuluyla, olağandışı harcamaları karşılayabilmek için gerekli mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
- c. İmtiyaz sahibi veya hukuki, idari ya da tahkim kararı lehdarı kişi veya oluşumun yukarıda 5'nci madde çerçevesinde Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek listede yer almaması ve söz konusu imtiyazın veya hukuki, idari ya da tahkim kararının Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilmesi koşuluyla, 31.03.2008 tarihinden önce alınmış bir imtiyaz veya hukuki, idari ya da tahkim kararına konu mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar.

22.12.2008 tarih ve 1857 (2008) sayılı BMGK Kararı ile de, 1807 (2008) sayılı BMGK Kararı'nın; 1 (silah ambargosu), 6 ve 8 (ulaştırma tedbirleri), 9 ve 11'nci (mali tedbirler ve sayahat kısıtlaması) ile getirilen tedbirler ile, 2, 3 ve 5 (silah ambargosu), 7 (nakliyat ambargosu);10 ve 12'nci (mali tedbirler ve seyahat kısıtlaması ile ilgili istisnalar) paragraflar ile öngörülen düzenlemelerin uygulama süresi 30 Kasım 2009 tarihine kadar uzatılmış (paragraf 3) ve ayrıca, mali tedbirler ve seyahat kısıtlamalarının Komite tarafından belirlenmiş aşağıdaki kişi ve gerektiğinde oluşumlara uygulanması kararlaştırılmıştır (paragraf 4):

- a. Üye Devletlerin silah ambargosu ile ilgili alacağı tedbirleri ihlal eden kişi veya oluşumlar;
- b. Kendilerine bağlı savaşçıların silahsızlandırılmasını ve ülkelerine dönüşlerini ya da gönüllü olarak yeniden yerleştirilmelerini engelleyen, KDC'de faal yabancı silahlı grupların siyasi ve askeri sorumluları;

- c. Savaşçılarının silahsızlanma, terhis ve yeniden topluma kazandırma operasyonlarına katılmalarını engelleyen, KDC'de faal ve KDC dışından destek alan Kongolu milislerin siyasi ve askeri sorumluları;
- d. Çocukları uluslararası hukuka aykırı bir biçimde silahlı çatışmalarda kullanan ve saflarına alan KDC'de siyasi ve askeri sorumlular;
- e. KDC'de faaliyette bulunan ve silahlı çatışmalarda çocuklara ve kadınlara yönelik şiddet eylemlerinde bulunarak ağır uluslararası hukuk ihlalinde bulunan kişiler;
- f. KDC'nin doğusunda insani yardımlara erişimi veya dağıtımını engelleyen kişiler;
- g. Doğal kaynakların yasadışı ticareti ile KDC'nin doğusunda yasadışı silahlı grupları destekleyen kişi ya da oluşumlar.

22.12.2008 tarih ve 1857 (2008) sayılı BMGK Kararı ile ayrıca;

- Tüm Devletler KDC doğal kaynaklarının yasadışı ticareti konusunda işbirliğine davet edilerek, kendi hukuk sistemlerine bağlı KDC mineral ürünleri ithalatçıları ve tüketicilerinin sözkonusu mineral ürünlerinin menşei ve sağlayıcısı konusunda dikkatli ve ihtiyatlı olmalarını sağlamaları istenmekte (pargraf 11 ve 15), ve,

-Yaptırımlar Komitesi tarafından aksine karar alınmadığı takdirde, mali tedbirler ve seyahat alanındaki tedbirlerin, 1807(2008) Kararın 9 ve 11'nci, 1596 (2005) sayılı Kararın 13 ve 15'nci, 1649 (2005) sayılı Kararın 2'nci ve 1698 (2005) sayılı Karar'ın 13'ncü paragrafları uyarınca daha önce belirlenmiş kişi ve birimlere 30 Kasım 2009 tarihine kadar uygulanmaya devam etmesi kararlaştırılmaktadır.

Yaptırımlara tabi kişi ve oluşumların listesine (http://www.un.org/sc/committees/1533/pdf/1533_list.pdf) internet adresinden ulaşılabilir.

SOMALİ İLE İLGİLİ BMGK YAPTIRIMLARI VE DÜZENLEMELERİ

BMGK'nin 23 Ocak 1992 tarihli oturumunda kabul edilen 733 (1992) sayılı Karar'ın 5'inci Paragrafı ile, tüm Devletlerin, aksine bir BMGK Kararı kabul edilene kadar, Somali'ye karşı silah ambargosu uygulamaları kararlaştırılmış ve bugüne kadar alınan muhtelif BM Kararları ile, Somali'ye uygulanan yaptırımların kapsamı mali tedbirler ve seyahat kısıtlamalarını da içerecek şekilde genişletilerek bazı istisnalar getirilmiştir.

Buna göre;

- BM personeli, medya temsilcileri ve insani yardım veya kalkınma yardımları personeli tarafından sadece kendi kullanımları için KDC'ye geçici olarak ithal edilen, kurşun geçirmez yelek ve askeri miğfer dahil koruyucu elbiseler ve Yaptırımlar Komitesi'ne önceden bildirimde bulunulacak, münhasıran insani ya da koruma amaçlı öldürücü olmayan diğer askeri malzeme ve teknik ve eğitim yardımları ambargo kapsamı dışında çıkarılmış (19 Haziran 2001 tarih ve 1356 sayılı BMGK Kararı, paragraf 2 ve 3),
- Silah ambargosunun silah ve askeri malzeme temini ve tedarikinin finanse edilmesi ile, Somali'ye doğrudan ve dolaylı olarak, askeri faaliyetlerle ilgili teknik, mali veya diğer yardım ve eğitim sağlanmasını yasakladığı hükme bağlanmış (22 Temmuz 2002 tarih ve 1425 sayılı BMGK Karar, paragraf 1 ve 2),
- Silah ambargosunun Afrika Birliği Somali Barış Gücü (AMISOM)'un kullanımına yönelik, tedarikçi ülkenin BMGK Yaptırımlar Komitesi'ne önceden bildirimde bulunduğu ve anılan Komite'nin 5 işgünü içerisinde aksi yönde bir karar almadığı silah ve askeri malzeme ile teknik eğitim ve destek tedarikleri için uygulanmayacağı kararlaştırılmıştır (20 Şubat 2007 tarih ve 1744 sayılı BMGK Kararı, paragraf 6 ve 7; 20 Ağustos 2007 tarih ve 1772 sayılı BMGK Kararı paragraf 11 ve 12).

Ayrıca, BMGK'nin 20 Kasım 2008 tarihli oturumunda kabul edilen 1844 (2008) sayılı Karar ile, tüm Devletlerin;

- Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek kişilerin ülke topraklarına girmelerini ya da transit geçmelerini engellemek için gerekli tedbirleri almaları (1'inci paragraf);
- Yaptırımlar Komitesi'nin belirleyeceği kişi veya oluşumların ülkelerinde sahibi oldukları ya da doğrudan veya dolaylı kontrollerinde bulunan mali fon, diğer mali varlık ve ekonomik kaynakları ile, bu kaynaklara tahakkuk edecek faiz ve diğer kazançları yasal uygulamaları çerçevesinde derhal dondurmaları ve vatandaşlarının ya da ülkelerinde yaşayan herhangi birinin bu kişi ve birimlerin kullanımına fon, mali varlık veya ekonomik kaynak sunmamalarını gözetmeleri (3'üncü paragraf);

- Somali'ye doğrudan ya da dolaylı olarak, kendi toprakları üzerinden ya da kendi vatandaşları aracılığıyla ya da kendi bayraklarını taşıyan gemi ve uçaklarla, kendi topraklarından ya da üçüncü bir ülkeden hareket etsin etmesin, silah ve bağlantılı malzeme tedarik, satış ve transferi ile, finansman ve mali yardım dahil olmak üzere, askeri mahiyetteki her türlü yardım ve danışma ya da eğitim hizmetinin sağlanmasını engellemek için her türlü tedbiri almaları (7'nci paragraf);
- Söz konusu seyahat tedbirlerinin Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş kişilere, silah ambargosu ve mali tedbirlerin de keza anılan Komite tarafından belirlenmiş;
 - o 18 Ağustos 2008 tarihli Cibuti Anlaşması veya siyasi süreci ile Somali Geçici Federal Hükümeti ya da, Afrika Birliği Somali Barış Gücü (AMISOM) başta olmak üzere, Somali'de barış, güvenlik veya istikrarı tehdit eden,
 - o 733 (1992) sayılı BMGK kararı ile uygulanmaya başlanan genel ve tam silah ambargosunu aykırı hareket eden,
 - o Somali'ye insani yardım ulaştırılmasını, söz konusu yardımların girişini veya Somali'de dağıtılmasını engelleyen,kişi ve oluşumlara uygulanması,
- 1'nci paragrafta öngörülen tedbirlerin (seyahat kısıtlamaları) Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenen insani ve dini vecibelerin yerine getirilmesi amaçlı seyahatler ile, Yaptırımlar Komitesi tarafından Somali'de barış ve ulusal uzlaşının sağlanmasını ve bölgede barışın tesisini kolaylaştıracığı belirlenen istisnai durumlarda uygulanmayacağı (2'nci paragraf);
- 3'ncü paragrafta öngörülen tedbirlerin (mali tedbirler) aşağıda belirtilen durumlarda uygulanmayacağı (4'üncü paragraf):
 - o Olağan harcamaları karşılamak, özellikle yiyecek, kira veya ipotek borçlarının aylık ödemeleri, ilaç ve tıbbi masraflar, vergiler, sigorta primleri, belediye hizmetleri harcını karşılamak ya da uygun ekspertiz ücretinin ödenmesi ve hizmetinden yararlanan hukukçular tarafından yapılan masrafların ya da bağlı masraf veya komisyonların tazmini, ulusal mevzuata uygun olarak sermaye yatırımı, dondurulmuş diğer mali varlıklar ya da ekonomik kaynaklarla ilgili işlemler için gerekli olduğu belirlenen ve bu amaçla kullanılmasına izin verilmesi niyeti Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilen ve anılan Komite'nin bildirim tarihini takip eden 3 iş günü içinde aksi yönde karar almadığı mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;

- Yaptırımlar Komitesi'ni haberdar etmek ve Komite'nin onayını almak koşuluyla, olağandışı harcamaları karşılayabilmek için gerekli mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
- Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek listede yer alan imtiyaz sahibi veya hukuki, idari ya da tahkim kararı lehdarı kişi veya oluşumun yararına olmaması ve sözkonusu imtiyazın veya hukuki, idari ya da tahkim kararının Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilmesi koşuluyla, 20 Kasım 2008 tarihinden önce alınmış bir imtiyaz veya hukuki, idari ya da tahkim kararına konu mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar.

Öte yandan, artan korsanlık ve deniz haydutluğu vakalarının ışığında, 2 Aralık 2008 tarihinde kabul edilen 1846 (2008) ve 16 Aralık 2008 tarihinde kabul edilen 1851 (2008) sayılı BMGK Kararları ile;

- Tüm Devletler ile, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) dahil ilgili uluslararası kuruluşların, Somali ve denize kıyısı bulunan komşu ülkelerin talepleri üzerine, BMGK Yaptırımlar Komitesi'ne önceden bildirimde bulunmak ve anılan Komite'nin 5 işgünü içerisinde aksi yönde bir karar almaması koşuluyla, Somali karasuları ve Somali açıklarında korsanlık ve deniz haydutluğu ile mücadele dahil olmak üzere, anılan ülkelerin sahil ve deniz güvenliğini artırma kapasitelerini yükseltmek amacıyla sağladıkları/sağlayacakları teknik yardımlar, (1846 sayılı BMGK Kararı, 12'inci paragraf).

- Somali karasularında ve Somali açıklarında, uluslararası insani ve insan hakları hukuku mevzuatına uygun olarak korsanlık ve deniz haydutluğuna karşı mücadelede Somali ile işbirliğinde bulunan ve Somali tarafından önceden BM Genel Sekreterine bildirilen Devletler ile bölgesel kuruluşların kullanımına yönelik silah ve askeri malzemeler(1851 sayılı BMGK Kararı, 11'inci paragraf),

silah ambargosunun uygulama kapsamı dışına çıkarılmıştır

Ayrıca, 22 Temmuz 2002 tarih ve 1425 (2002) sayılı BMGK Kararı ile, bahsekonu silah ambargosu ihlalleri hakkında bilgi toplamak üzere bir Uzmanlar Grubu oluşturulmuş, 16 Aralık 2003 tarih ve 1519 (2003) sayılı BMGK Kararı ile de, ihlalleri takip etmek amacıyla bir Gözlem Grubu kurulmuştur. Gözlem Grubu'nun görev süresi en son olarak 19 Aralık 2008 tarih ve 1853 (2008) sayılı BMGK Kararı ile, 12 ay daha uzatılmış, ayrıca 1844 (2008) sayılı Karar uyarınca yetki alanı genişletilmiştir (23'üncü paragraf).

SUDAN İLE İLGİLİ BMGK YAPTIRIMLARI VE DÜZENLEMELERİ

BMGK'nin 30 Temmuz 2004 tarihli oturumunda kabul edilen 1556 (2004) sayılı Karar'ın 7'inci paragrafı ile Sudan'ın Kuzey Darfur, Güney Darfur ve Batı Darfur eyaletlerinde faaliyet gösteren, başta Cancavid olmak üzere hükümet dışı oluşumlar ile ve kişilere silah ambargosu; 29 Mart 2005 tarih ve 1591 (2005) sayılı BMGK Kararı'nın 3'üncü paragrafı ile de, bazı kişi ve oluşumlara mali tedbirler ve seyahat kısıtlaması tedbirleri uygulanmaktadır.

Bu çerçevede, tüm Devletlerin;

- Sudan'ın Kuzey Darfur, Güney Darfur ve Batı Darfur bölgelerinde faaliyet gösteren, başta Cancavid olmak üzere bütün hükümet-dışı kişi ve oluşumlara doğrudan ya da dolaylı olarak, kendi toprakları üzerinden ya da kendi vatandaşları aracılığıyla ya da kendi bayrağını taşıyan gemi ve uçaklarla, kendi toprakları ya da üçüncü bir ülkeden hareket etsin etmesin, silah ve bağlantılı malzeme tedarik, satış ve transferi ile, finansman ve mali yardım dahil olmak üzere, askeri mahiyetteki her türlü yardım ve danışma ya da eğitim hizmetinin sağlanmasını engellemek için her türlü tedbiri almaları (1556 sayılı BMGK Kararı, 7'nci paragraf).

- Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek kişilerin ülke topraklarına girmelerini ya da transit geçmelerini engellemek için gerekli tedbirleri almaları (1591 sayılı BMGK Kararı, 3'üncü paragraf, d fıkrası),

- Yaptırımlar Komitesi'nin belirleyeceği kişi veya oluşumların sahibi oldukları ya da doğrudan veya dolaylı kontrollerinde bulunan mali fon, diğer mali varlık ve ekonomik kaynaklar ve kazançları yasal uygulamaları çerçevesinde derhal dondurmaları ve kendi vatandaşlarının ya da ülkelerinde yaşayan herhangi birinin bu kişi ve birimlerin kullanımına fon, mali varlık veya ekonomik kaynak sunmamalarını gözetmeleri (1591 sayılı BMGK Kararı, 3'ncü paragraf, e fıkrası),

- Silah ambargosunun aşağıda belirtilen durumlarda uygulanmaması (1556 sayılı BMGK Kararı, 9'uncu paragraf):

- Birleşmiş Milletler tarafından yetkilendirilmiş ya da ilgili tarafların rızası dahilinde faaliyet gösteren izleme, soruşturma veya barışı destekleme operasyonları için sağlanan tedarik, ilgili teknik eğitim ve destekler;
- Yalnızca insani yardım, insan hakları denetimi ve koruma amaçlı öldürücü olmayan askeri malzeme, ilgili teknik eğitim ve destekler;
- Birleşmiş Milletler personeli, insan hakları denetleyicileri, medya temsilcileri, insani yardım ve kalkınma çalışanları ile, bunlara bağlı personelin kişisel kullanımı için sağlanan çelik yelek ve askeri miğfer dahil koruyucu giysiler;

- Seyahat kısıtlamasının Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenen insani ve dini vecibelerin yerine getirilmesi amaçlı seyahatler ile, Yaptırımlar Komitesi tarafından Sudan ve bölgesinde barış istikrarın sağlanmasını kolaylaştıracağı belirlenen istisnai durumlarda uygulanmaması (1591 sayılı BMGK Kararı, 3'ncü paragraf, f fıkrası);

- Mali tedbirlerin aşağıda belirtilen durumlarda uygulanmaması (1591 sayılı BMGK Kararı, 3'ncü paragraf, g fıkrası):

- Olağan harcamaları karşılamak, özellikle yiyecek, kira veya ipotek borçlarının aylık ödemeleri, ilaç ve tıbbi masraflar, vergiler, sigorta primleri, belediye hizmetleri harcını karşılamak ya da uygun ekspertiz ücretinin ödenmesi ve hizmetinden yararlanan hukukçular tarafından yapılan masrafların ya da bağlı masraf veya komisyonların tazmini, ulusal mevzuata uygun olarak sermaye yatırımı, dondurulmuş diğer mali varlıklar ya da ekonomik kaynaklarla ilgili işlemler için gerekli olduğu belirlenen ve bu amaçla kullanılmasına izin verilmesi niyeti Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilen ve anılan Komite'nin bildirim tarihini takip eden 2 iş günü içinde aksi yönde karar almadığı mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
- Yaptırımlar Komitesi'ni haberdar etmek ve Komite'nin onayını almak koşuluyla, olağandışı harcamaları karşılayabilmek için gerekli mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
- Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek listede yer alan imtiyaz sahibi veya hukuki, idari ya da tahkim kararı lehdarı kişi veya oluşumun yararına olmaması ve sözkonusu imtiyazın veya hukuki, idari ya da tahkim kararının Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilmesi koşuluyla, 29 Mart 2005 tarihinden önce alınmış bir imtiyaz veya hukuki, idari ya da tahkim kararına konu mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar.

kararlaştırılmıştır.

Öte yandan, BMGK'nin 25 Nisan 2006 tarihli oturumunda kabul edilen 1672 (2006) sayılı Kararı ile 1591(2005) sayılı BMGK Kararı'nın 3'üncü paragrafında ifade edilen yaptırımların aşağıda isimleri maruz kişilere uygulanması kararlaştırılmıştır:

- Binbaşı Gaffar Mohamed Elhassan (Sudan Silahlı Kuvvetleri Batı Askeri Bölgesi Komutanı)
- Şeyh Musa Hilal (Kuzey Darfur'da kain Calul Kabilesi Şefi)
- Adam Jacub Shant (Sudan Kurtuluş Ordusu Komutanı)
- Gabril Abdul Karim Badri (Reform ve Kalkınma Ulusal Hareketi Saha Komutanı)

Sözkonusu seyahat kısıtlamaları ve mali tedbirler uygulanacak kişi ve birimlerin güncel listesine (http://www.un.org/sc/committees/1591/pdf/Sudan_list.pdf) internet adresinden ulaşılabilir.

FİLDİŞİ SAHİLİ İLE İLGİLİ BMGK YAPTIRIMLARI VE DÜZENLEMELERİ

BMGK'nin 15 Kasım 2004 tarihli oturumunda kabul edilen 1572 (2004) sayılı Karar ile Fildişi Sahili'ne silah ambargosu, mali tedbirler ve seyahat kısıtlamaları tedbirleri uygulanması kararlaştırılmış ve 15 Aralık 2005 tarih ve 1643 (2005) sayılı BMGK Kararı'yla da Fildişi Sahili'nden her türlü saf elmas ithalatına kısıtlama getirilmiştir.

Bu çerçevede, Tüm Devletlerin;

- Fildişi Sahili'ne doğrudan ya da dolaylı olarak, kendi toprakları üzerinden ya da kendi vatandaşları aracılığıyla ya da kendi bayraklarını taşıyan gemi ve uçaklarla, kendi topraklarından ya da üçüncü bir ülkeden hareket etsin etmesin, silah ve bağlantılı malzeme tedarik, satış ve transferi ile, finansman ve mali yardım dahil olmak üzere, askeri mahiyetteki her türlü yardım ve danışma ya da eğitim hizmetinin sağlanmasını engellemek için her türlü tedbiri almaları (1572 sayılı BMGK Kararı, 7'nci paragraf);
- Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek kişilerin ülke topraklarına girmelerini ya da transit geçmelerini engellemek için gerekli tedbirleri almaları (1572 sayılı BMGK Kararı, 9'uncu paragraf);
- Yaptırımlar Komitesi'nin belirleyeceği kişi veya oluşumların on iki aylık bir süre için ilgili ülkelerde sahibi oldukları ya da doğrudan veya dolaylı kontrollerinde bulunan mali fon, diğer mali varlık ve ekonomik kaynaklar ve kazançların ilgili ülkenin yasal uygulamaları çerçevesinde derhal dondurulması ve ilgili ülke vatandaşlarının ya da o ülkede yaşayan herhangi birinin bu kişi ve birimlerin kullanımına fon, mali varlık veya ekonomik kaynak sunmamalarını gözetmeleri (1572 sayılı BMGK Kararı, 11'inci paragraf);

kararlaştırılmıştır. Aynı BMGK Kararı ile ayrıca;

- Silah ambargosunun aşağıda belirtilen durumlarda uygulanmaması (8'nci paragraf):
 - o Yalnızca Birleşmiş Milletler Fildişi Sahili Operasyonu (UNOCI) ve bu operasyonu destekleyen Fransız güçleri tarafından kullanılmak üzere malzeme tedariki ve teknik destekler;
 - o Yaptırımlar Komitesi tarafından önceden onaylanmış olmak kaydıyla, münhasıran insani yardım ve koruma amaçlı öldürücü olmayan askeri malzeme, ilgili teknik eğitim ve destekler;
 - o Birleşmiş Milletler personeli, insan hakları denetleyicileri, medya temsilcileri, insani yardım ve kalkınma çalışanları ile, bunlara bağlı personelin kişisel kullanımı için geçici olarak Fildişi Sahili'ne ithal edilen çelik yelek ve askeri miğfer dahil koruyucu giysiler;

- Yaptırımlar Komitesi'ne önceden bildirilmesi şartıyla, Devletler tarafından yalnızca ve doğrudan kendi vatandaşları ve konsolosluk görevleri bağlamında sorumlu olduğu kişileri uluslararası hukuk çerçevesinde tahliye etmeyi kolaylaştırmak amacıyla geçici olarak ithal edilen malzemeler;
 - Yaptırımlar Komitesi tarafından önceden onaylanmış olmak şartıyla, Linas-Marcoussis Anlaşması çerçevesinde savunma ve güvenlik güçlerinin yeniden yapılandırılması amacıyla sağlanan silah, bağlantılı malzeme ile, teknik eğitim ve destekler.
- Seyahat kısıtlamasının Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenen insani ve dini vecibelerin yerine getirilmesi amaçlı seyahatler ile, Yaptırımlar Komitesi tarafından Sudan ve bölgesinde barış istikrarın sağlanmasını kolaylaştıracağı belirlenen istisnai durumlarda uygulanmaması (10'ncü paragraf);
- Mali tedbirlerin aşağıda belirtilen durumlarda uygulanmaması (12'nci paragraf):
- Olağan harcamaları karşılamak, özellikle yiyecek, kira veya ipotek borçlarının aylık ödemeleri, ilaç ve tıbbi masraflar, vergiler, sigorta primleri, belediye hizmetleri harcını karşılamak ya da uygun ekspertiz ücretinin ödenmesi ve hizmetinden yararlanan hukukçular tarafından yapılan masrafların ya da bağlı masraf veya komisyonların tazmini, ulusal mevzuata uygun olarak sermaye yatırımı, dondurulmuş diğer mali varlıklar ya da ekonomik kaynaklarla ilgili işlemler için gerekli olduğu belirlenen ve bu amaçla kullanılmasına izin verilmesi niyeti Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilen ve anılan Komite'nin bildirim tarihini takip eden 2 iş günü içinde aksi yönde karar almadığı mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
 - Yaptırımlar Komitesi'ni haberdar etmek ve Komite'nin onayını almak koşuluyla, olağandışı harcamaları karşılayabilmek için gerekli mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
 - Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek listede yer alan imtiyaz sahibi veya hukuki, idari ya da tahkim kararı lehdarı kişi veya oluşumun yararına olmaması ve sözkonusu imtiyazın veya hukuki, idari ya da tahkim kararının Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilmesi koşuluyla, 15 Kasım 2004 tarihinden önce alınmış bir imtiyaz veya hukuki, idari ya da tahkim kararına konu mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar.

kararlaştırılmıştır.

Ayrıca BMGK'nin 15 Aralık 2005 tarihli oturumunda kabul edilen 1643 (2005) sayılı Kararı ile, tüm Devletlerin, Fildişi Sahili'nden saf elmas ithalatını engellemek için her türlü tedbiri alması kararlaştırılmıştır (6'ncı paragraf).

Silah ambargosu, seyahat kısıtlaması, mali tedbirler ve elmas ithalatına ilişkin tedbirlerin uygulanma süresi, son olarak, 29 Ekim 2009 tarih ve 1842 sayılı BMGK Kararı ile 31 Ekim 2009 tarihine kadar uzatılmıştır.

Sözkonusu seyahat kısıtlaması ve mali tedbirler uygulanacak kişi ve birimlerin güncel listesine (<http://www.un.org/sc/committees/1572/AFTBlist.shtml>) internet adresinden ulaşılabilir.

LIBERYA İLE İLGİLİ BMGK YAPTIRIMLARI VE DÜZENLEMELERİ

BMGK'nin 22 Aralık 2003 tarihli oturumunda kabul edilen 1521 (2003) sayılı Karar ile Liberya'ya silah ambargosu, 12 Mart 2004 tarih ve 1532 (2004) sayılı BMGK Kararı ile de mali tedbirler içeren yaptırımlar uygulanması kararlaştırılmıştır.

Buna göre, tüm Devletlerin;

- Liberya topraklarında faaliyette bulunan kişilere ve hükümet dışı birimlere doğrudan ya da dolaylı olarak, kendi ülke toprakları üzerinden ya da kendi vatandaşları aracılığıyla ya da kendi ülkelere ait bayrak taşıyan gemi ve uçaklarla, kendi ülkeleri ya da üçüncü bir ülkeden hareket etsin etmesin, silah ve bağlantılı malzeme tedarik, satış ve transferi ile, finansman ve mali yardım dahil olmak üzere, askeri mahiyetteki her türlü yardım ve danışma ya da eğitim hizmetinin sağlanmasını önlemeleri (1521 sayılı BMGK Kararı, 2'nci paragraf, a fıkrası);

- Söz konusu silah ambargosunun Uzlaşma ve Demokrasi İçin Birleşik Liberyalılar (LURD), Liberya'da Demokrasi Hareketi (MODEL) ve her türlü hükümet dışı silahlı grup dahil, Liberya'da bulunan bütün alıcılar için geçerli olduğu (1521 sayılı BMGK Kararı, 2'nci paragraf, b fıkrası);

- Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek kişilerin (başta eski Liberya Devlet Başkanı Charles Taylor Hükümeti'nin üst düzey yetkilileri ve eşleri ile adigeçenle ilişkileri devam eden eski Liberya Silahlı Kuvvetleri üyeleri olmak üzere, Liberya'da barış sürecini tehdit eden veya Liberya ve bölgesinde barış ve istikrarı bozmaya yönelik faaliyetlerde Liberya veya bölgesinde bulunan kişiler ile, Liberya'daki ve diğer ülkelerdeki asi silahlı gruplara mali ve askeri destek sağlayan kişi ya da birimler) ülke topraklarına girmelerini ya da transit geçmelerini engellemek için gerekli tedbirleri almaları (1521 sayılı BMGK Kararı, 4'üncü paragraf, a fıkrası),

- Liberya eski Devlet Başkanı Charles Tatyol ve başta Jrewell Howard Taylor ile Charles Taylor Jr. Olmak üzere yakın akrabaları, Taylor rejiminin üst düzey yöneticileri ile, Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek kişi ve birimlerin sahip oldukları ya da doğrudan veya dolaylı kontrollerinde bulunan mali fon, diğer mali varlık ve ekonomik kaynakları, ilgili yasal uygulamalar çerçevesinde derhal dondurmaları, kendi vatandaşlarının ya da o ülkelerinde de yaşayan herhangi birinin bu kişi ve birimlerin kullanımına fon, mali varlık veya ekonomik kaynak sunmalarının önlemeleri (1532 sayılı BMGK Kararı, 1'inci paragraf),

- Yaptırımlar Komitesi tarafından önceden onaylanmış olmak kaydıyla, Liberya Silahlı Kuvvetleri ve Polisi için düzenlenen uluslararası reform ya da eğitim programını desteklemek veya programda kullanılmak üzere sağlanan silah ve bağlantılı malzeme, teknik eğitim ve destekler; münhasıran insani yardım ve koruma amaçlı öldürücü olmayan askeri malzeme, ilgili teknik eğitim ve destekler; münhasıran Birleşmiş Milletler Liberya Misyonu (UNMIL) personeli, insan hakları denetleyicileri, medya temsilcileri, insani yardım ve kalkınma çalışanları ile, bunlara bağlı personelin

kişisel kullanımı için geçici olarak Liberya'ya ithral edilen çelik yelek ve askeri miğfer dahil koruyucu giysilerin ve ayrıca Yaptırımlar Komitesi tarafından onayıyla Liberya'da faaliyet gösteren Özel Güvenlik Hizmeti (ÖGH) üyeleri için eğitim amaçlı olarak tedarik edilmiş silah ve mühimmatın ambargo kapsamı dışında tutulması (1521 sayılı BMGK Kararı, 2'nci paragraf, e, f ve g fıkraları; 1683 sayılı BMGK Kararı, paragraf 1 ve 2),

- Seyahat kısıtlaması tedbirlerinin Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenen, insani ve dini vecibelerin yerine getirilmesi amaçlı seyahatler ile, Liberya'da barış, istikrar ve demokrasinin tesisi ve bölgede kalıcı barışın sağlanmasını kolaylaştıracağı belirlenen istisnai durumlar için uygulanmaması (1521 sayılı BMGK Kararı, 4'üncü paragraf, c fıkrası),

- Mali tedbirlerin aşağıda belirtilen durumlarda uygulanması (1532 sayılı BMGK Kararı, 2'nci paragraf):

- Olağan harcamaları karşılamak, özellikle yiyecek, kira veya ipotek borçlarının aylık ödemeleri, ilaç ve tıbbi masraflar, vergiler, sigorta primleri, belediye hizmetleri harcını karşılamak ya da uygun ekspertiz ücretinin ödenmesi ve hizmetinden yararlanan hukukçular tarafından yapılan masrafların ya da bağlı masraf veya komisyonların tazmini, ulusal mevzuata uygun olarak sermaye yatırımı, dondurulmuş diğer mali varlıklar ya da ekonomik kaynaklarla ilgili işlemler için gerekli olduğu belirlenen ve bu amaçla kullanılmasına izin verilmesi niyeti, Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilen ve anılan Komite'nin bildirim tarihini takip eden 2 iş günü içinde aksi yönde karar almadığı mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
- Yaptırımlar Komitesi'ni önceden haberdar etmek ve Komite'nin onayını almak koşuluyla, olağandışı harcamaları karşılayabilmek için gerekli mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar;
- Yaptırımlar Komitesi tarafından belirlenmiş/belirlenecek listede yer alan imtiyaz sahibi veya hukuki, idari ya da tahkim kararı lehdarı kişi veya oluşumun yararına olmaması ve sözkonusu imtiyazın veya hukuki, idari ya da tahkim kararının Yaptırımlar Komitesi'ne bildirilmesi koşuluyla, 12 Mart 2004 tarihinden önce alınmış bir imtiyaz veya hukuki, idari ya da tahkim kararına konu mali fonlar, diğer mali varlıklar ve ekonomik kaynaklar.

kararlaştırılmıştır.

Silah ambargosu ve seyahat kısıtlamalarına ilişkin tedbirlerin uygulama süresi, son olarak 19 Aralık 2008 tarih ve 1854 sayılı BMGK Kararı ile 19 Aralık 2009 tarihine kadar uzatılmıştır. Mali tedbirler ise, BMGK tarafından aksi yönde bir karar alınana kadar uygulanacaktır.

1521 (2003) sayılı BMGK Kararı'nın 4'üncü paragrafında belirtilen seyahat kısıtlaması tedbirleri uygulanacak kişi ve birimlerin güncel listesine (http://www.un.org/sc/committees/1521/1521_list.htm); BMGK'nin 12 Mart 2004 tarih ve 1532 (2004) sayılı Kararı'nın 1'inci paragrafında belirtilen mali tedbirler uygulanacak kişi ve birimlerin güncel listesine ise (http://www.un.org/sc/committees/1521/1532_afl.htm) internet adresinden ulaşılabilir.

SİERRA LEONE İLE İLGİLİ BMGK YAPTIRIMLARI VE DÜZENLEMELERİ

BMGK'nin 8 Kasım 1997 tarihli oturumunda kabul edilen 1132 (1997) sayılı Karar ile Liberya'ya silah ambargosu ve seyahat kısıtlamaları tedbirleri içeren yaptırımlar uygulamaları kararlaştırılmıştır.

Buna göre, 1132 sayılı BMGK Kararı ile, tüm Devletlerin;

- Yaptırımlar Komitesi tarafından daha önceden belirlenmiş kişi ve birimler ile, anılan Komite tarafından belirlenmiş/belirlenecek, eski askeri yönetimin ve Birleşik Devrimci Cephe'nin (*Revolutionary United Front - RUF*) önde gelen liderlerinin ülkelerine girmelerini ya da transit geçmelerini engellemek için gerekli tedbirleri almaları (5'inci paragraf),

- Sierra Leone'ye doğrudan ya da dolaylı olarak, kendi ülke toprakları üzerinden ya da kendi vatandaşları aracılığıyla ya da ilgili kendi ülkelerine ait bayrak taşıyan gemi ve uçaklarla, kendi ülkelerinden ya da üçüncü bir ülkeden hareket etsin etmesin, silah ve bağlantılı malzeme tedarik, satış ve transferi ile, finansman ve mali yardım dahil olmak üzere askeri mahiyetteki her türlü yardım ve danışma ya da eğitim hizmetinin sağlanmasının önlemleri (6'ncı paragraf),

kararlaştırılmıştır.

BMGK'nin 5 Haziran 1998 tarihli oturumunda kabul edilen 1171 (1998) sayılı Kararı ile de silah ambargosuna ilişkin tedbirler yeniden düzenlenmiş ve tüm Devletlerin;

- Sierra Leone Hükümeti tarafından Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bildirilecek ve BM Genel Sekreteri tarafından da tüm üye Devletlere bildirilecek giriş noktalarından Sierra Leone Hükümeti'ne yönelik yapılacaklar hariç olmak üzere, Sierra Leone topraklarında faaliyette bulunan kişilere ve hükümet dışı birimlere, kendi toprakları üzerinden ya da kendi vatandaşları aracılığıyla ya da kendi ülkelerinin bayrağı taşıyan gemi ve uçaklarla, kendi ülkelerinden ya da üçüncü bir ülkeden hareket etsin etmesin, silah, mühimmat, askeri araç ve donanım ile, yedek parçaları dahil her türlü silah ve bağlantılı malzeme tedarik, satış ve transferini önlemleri (2'nci paragraf);

- Kendi topraklarından Sierra Leone'ye gerçekleşen her türlü silah ve bağlantılı malzeme ihracatı hakkında Yaptırımlar Komitesi'ne bildirimde bulunmaları (4'üncü paragraf),

kararlaştırılmıştır. 3'üncü paragraf ile de münhasıran Birleşmiş Milletler ve Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOMOG) Askeri Gözlemci Grubu'nun kullanımına yönelik silah ve askeri malzeme tedarik ve satışının ambargo kapsamı dışında tutulmuştur.

1132 (1997) sayılı BMGK Kararı'nın 5'inci paragrafında belirtilen seyahat kısıtlaması tedbirleri uygulanacak kişi ve birimlerin güncel listesine (<http://www.un.org/sc/committees/1132/tblast.shtml>) internet adresinden ulaşılabilir.